

Vigyázzuk a Földet!

...hangzik a felszólítás az EMT Sepsiszentgyörgyi Fiókszervezetének őszi konferenciáján, valamint az ezt követő másnapi terepszemlén.

A konferenciát megnyitó Para Zoltán alelnök beszélt a hagyományt teremtő, második ilyen rendezvényről és annak tematikai fontosságáról, Szakács Zoltán elnök pedig a természeti erőforrások kiaknázása és a természet védelmének egyensúlyát méltatta.

A bevezető előadásban Kiss Ildikó, a Mikes Kelemen Líceum tanára, azokat a helyeket pontosította, melyeket a környezetvédelem szempontjából az iskolákban is szem előtt tartanak, mint nevelési témát. Majd minden előadó hangsúlyozta a környezettudatos nevelés fontosságát és megvalósíthatóságát a különböző társadalmi rétegekben. Az is kirajzolódott, hogy mennyire összefüggenek a tudomány, gazdaság, környezet.

A megye egyik legfontosabb Európai Unió által támogatott projektjéről a hulladékgazdálkodás terén Baki János programvezető beszélt. Hangsúlyozta a lakossággal való együttműködés fontosságát és a hulladékgazdálkodás önálló jövedelemforrássá való előléptetését. Az előadás során megismerhettünk egy korszerű hulladékártó és értékesítő rendszert.

A Vinca Minor Egyesület vezetője, Para Zoltán Róbert környezetmérnök azt mutatta be, hogy hogyan tud bekapcsolódni nagy programokba egy civil szervezet, amely a működéséhez szükséges anyagiakat is önállóan szerzi meg.

A Csanád-Bálványos Természetvédelmi Gondnokság bemutatásával tudomást szerezhettünk azokról a természeti kincseinkről, amelyek ezen a területen még léteznek és csak rajtunk múlik, hogy fennmaradnak-e vagy végleg kipusztulnak.

Fekete Zsombor hidrogeológus matematikai modellezéssel mutatta be a hallgatóságnak a kármentési alkalmazásokat az ivóvizgazdálkodás terén. Az érdekes előadás visszavezetett az iskolapadokba, ahol matematikai módszerek alkalmazásával előreláthatók a természeti jelenségek, tervezhetők különböző gyakorlati eljárások.

Szakács Zoltán
fiókszervezeti elnök

(folytatás az utolsó oldalon)

A fizika, matematika és művészet találkozása az oktatásban, kutatásban konferencia

Marosvásárhely, 2012. augusztus 15-18.

Idén az eddigi évektől eltérően a Körmöczy János Fizikusnapok és a Bolyai Alkotótábor mintegy egybefonódásaként szervezte meg az EMT Marosvásárhelyi Fiókszervezete az ELTE Fizika Doktori Iskolájával közösen *A fizika, matematika és művészet találkozása az oktatásban, kutatásban* témájú konferenciát, ezáltal lehetőséget teremtve a fizika, matematika és művészet területén oktatók, kutatók találkozására, informálódására, hozzájárulva szakmai igényességük továbbfejlődéséhez, alkalmat nyújtva a Ph.D. tanulmányokat folytató doktoranduszoknak tanulmányaik megismertetésére. Ezen témakörök érdekes kapcsolódása révén újabb lehetőséget nyitottunk az egyik vagy másik terület iránti érdeklődés felébresztésére.

A konferencia védnöke Pálincás József akadémikus, az MTA elnöke volt.

A konferencia főszervezője Dr. Csegzi Sándor, Marosvásárhely volt alpolgármestere megnyitó előadásában bemutatta Marosvásárhelyt, mint a tudomány és kultúra találkozóhelyét, valamint Dr. Tél Tamás, az ELTE Fizika Doktori Iskolájának vezetője Kodály Zoltán üzenetét használta fel vezérgondolatként e két terület egybefonódásának értékelésére. Dr. Habil prof. König Frigyes, a budapesti Magyar Képzőművészeti Egyetem rektora, *Tudomány a művészetben, művészet a tudományban* előadásával a szakma kutatási és gyakorlati alkotásait igyekezett kihangsúlyozni.

A plenárison elhangzott további előadások:

- Dr. Weszely Tibor, Sapineta EMTE, Marosvásárhely
Euklideszi vagy nemeuklideszi térben élünk?
- Dr. Lendvai János, ELTE, Budapest
Nanotechnológia és esztétika
- Dr. Horváth Sándor, Petru Maior Egyetem, Marosvásárhely
Szépség és matematika
- Dr. Ercsey-Ravas Mária, BBTE, Kolozsvár
Döntések fizikája és rejtvények káosza
- Dr. Oláh-Gál Róbert, Sapientia EMTE, Csíkszereda
A Bolyai-geometria oktatása a művészet nyelvén
- Dr. Juhász András és Juhász Dávid, ELTE, Budapest
Természettudomány és művészet
- Dr. habil Révész György, Pécsi Tudományegyetem
Természettudományos és művészi képességek, korai hatások
- Dr. Bérczi Szaniszló, ELTE, Budapest
Az eurázsiai művészetek és a geometria
- Dr. Berkes József, Pécs, ANK megbízott
A természet által motivált tehetségek korai felismerése

nyomatékokat adtak a szervezők által felvetett téma hitelének, amelyre úgy a tudós, mint a művész a maga érzékenységgel és értelmével reagált.

A nap zárómomentuma egy kiállítás megnyitása volt fiatal tehetségek által készített festményekből, Kántor Zita tanárnő vezetésével, Nagy Miklós Kund művészeti író méltatásával. A díszvacsora színvonalas, jókedvű hangulata feltöltődés volt a konferencia másnapi, keményen szakmai töltetű szekcióüléseivel, workshopjához. A több mint száz résztvevő előadásai, munkálatai párhuzamosan hat szekcióban leosztva zajlottak a Bolyai Farkas Elméleti Líceumban és az Ifjúsági Házban, a nap zártakor csak a program tömörségét illeték észrevételek. A két irányba, a Bonchidai kastélyhoz, illetve Szovátára szervezett kirándulások mintegy ötven személy részvételével jó hangulatban oldották fel a szakmailag dúsra sikerült programot.

Abban a reményben, hogy sikerült a résztvevőknek úgy szakmai, mint kikapcsolódási élményt szerezniük, köszönjük mindenkinek a hozzájárulást.

Csegzi Magdolna,
EMT Marosvásárhelyi Fiókszervezete

EMT-KONFERENCIÁK

XVIII. Nemzetközi Vegyészkonferencia

2012. november 22-25., Félixfürdő

Helyszín:

Félixfürdő, Hotel TERMAL

Szervezők:

Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT),
Kémia Szakosztálya

Babeş-Bolyai Tudományegyetem,
Magyar Kémia és Vegyészmérnöki Intézet

A konferencia elnöke:

Dr. Majdik Kornélia, az EMT Kémia Szakosztályának elnöke

A konferencia tudományos bizottsága:

Dr. Majdik Kornélia, Babeş-Bolyai Tudományegyetem,
Magyar Kémia és Vegyészmérnöki Intézet, Kolozsvár

Dr. Novák Lajos, BME, Vegyészmérnöki Kar

Dr. Kilar Ferenc, Pécsi Tudományegyetem TTK,
Analitikai Kémia Tanszék

Dr. Zsuga Miklós, Debreceni Egyetem,
Alkalmazott Kémiai Tanszék

Dr. Dibó Gábor, Eötvös Loránd Tudományegyetem,
Szerves Kémia Tanszék, Budapest

Dr. Hörvölgyi Zoltán, BME,

Fizikai Kémia és Anyagtudományi Tanszék

Dr. Bolla Csaba, Babeş-Bolyai Tudományegyetem,
Magyar Kémia és Vegyészmérnöki Intézet, Kolozsvár

Dr. Kékedy-Nagy László, Babeş-Bolyai Tudományegyetem,
Magyar Kémia és Vegyészmérnöki Intézet, Kolozsvár

Meghívott plenáris előadók:

Náray-Szabó Gábor, akadémikus

Magyar Tudományos Akadémia, Budapest (HU)

Dr. Perczel András,

ELTE, Szerves Kémiai Tanszék, Budapest (HU)

Dr. Mezey Pál,

Memorial University of Newfoundland (CA)

Dr. Némethy Sándor,

Károly Róbert Főiskola, Agrár-
és Környezettudományi Intézet, Gyöngyös (HU)

Nagyné Dr. László Krisztina

BME, Fizikai Kémia és Anyagtudományi Tanszék,
Felületkémiai Csoport, Budapest (HU)

Témakörök:

alkalmazott kémia, analitikai kémia, biokémia, fizikai kémia,
gyógyszerkémia, környezeti kémia, műanyag és gumiipari
kémia, szerves kémia, szervesetlen kémia, oktatás-módszertan.

A konferencia előzetes programja:

november 22., csütörtök

érkezés, elszállásolás

november 23., péntek

plenáris előadások
doktorandusz plénum
poszterek megtekintése

november 24., szombat

szekció-előadások
diák-poszterek bemutatása
nagyváradi városnézés

Résztvevők jelentkezését várjuk 2012. október 20-ig! Bővebb
információk, jelentkezési lapok a konferencia honlapján találha-
tók: <http://chem.emt.ro/>.

XV. Bányászati, Kohászati és Földtani Konferencia

2013. április 4-7., Beszterce

Szervező:

az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT)
Bányászati, Kohászati és Földtani Szakosztálya

A konferencia programja:

április 4., csütörtök: délután regisztráció, elszállásolás

április 5., péntek: egész napos szakmai kirándulás

április 6., szombat:

délután: – konferencia megnyitó

– plenáris előadások

délután: – szekció-előadások

– poszterek megtekintése

április 7., vasárnap: hazautazás

A konferencia tudományos bizottsága:

Wanek Ferenc, a konferencia elnöke

Varga Béla, a Brassói Transilvania Egyetem tanára

Gagyí Pálffy András, az OMBKE ügyvezető igazgatója

Jelentkezési határidők:

Előadás/poszter bejelentése: 2013. január 30.

A bejelentett előadás/poszter

kivonatának beküldése: 2013. január 30.

A bejelentett előadás elfogadásának

visszaigazolása vagy poszterre jelölése: 2013. február 15.

A bejelentett és elfogadott

előadás/poszter anyagának beküldése: 2013. február 25.

Jelentkezési határidő (előadás/poszter nélkül): 2013. február 25.

Emelt díjas jelentkezési határidő: 2013. március 5.

Bővebb információk, jelentkezések 2012. december 1-től a
konferencia honlapján lesznek elérhetőek: <http://bkf.emt.ro>

Kapcsolattartó: Pap Tünde, tunde@emt.ro.

XII. Erdészeti Szakkonferencia

2012. október 19-20. között szervezzük az EMT Erdészeti Szak-
osztályának hagyományos őszi rendezvényét Szászrégenben.

Pénteken tanulmányi kirándulások lesznek szervezve: választha-
tó autóbussos kirándulás Szászrégen–Apahida–Szamosújvár–
Szászrégen (Mezőség) útvonalon *Wass Albert nyomában* mottóval,
illetve gyalogtúra Istenszéke (Maros völgye) célponttal.

Szombaton szakelőadások *Erdőgazdálkodók szerepe a védett
területek kezelésében* témával. Este baráti találkozó.

Részletes felvilágosítás, jelentkezési lapok igényelhetők az
orboki@gmail.com email-címen, illetve a +40-740-015839-es telefon-

8. Nemzetközi Kémikus Diákszimpozium

A dunaszerdahelyi Szabó Gyula Alapiskola és a Pécsi Tuda-
mányegyetem Természettudományi Kara Kémia Intézete szervezé-
sében 2013. április 4-7. között megrendezésre kerül a 8. Nemzetközi
Kémikus Diákszimpozium.

A szimpózium helyszíne Dunaszerdahely (Felvidék). Szeretettel
várunk minden olyan diákot, aki a kötelező tananyagon felül végzett
kutatómunkájáról egy előadás vagy poszter keretén belül szélesebb
körben beszámolnak.

Az előzetes jelentkezési lap megtalálható a következő linken:
<http://ttk.pte.hu/analitika/kemia/8szimp/>.

Az előzetes jelentkezés alapján, ami nem kötelező érvényű friss
információkat tudunk Önöknek küldeni, illetve tájékoztatjuk Önöket
a szimpóziummal kapcsolatos új fejleményekről.

Elérhetőség: PTE TTK Analitikai és Környezeti Kémia Tanszék
7624 Pécs, Ifjúság útja 6., bioanalitika@aok.pte.hu.

Mindenkit szeretettel várunk!

Kiss Szilvia
kémiantanár, a szimpózium szervezője

TÁRSSZERVEZETEINK

Rendezvényei

Az Országos Erdészeti Egyesület
143. Vándorgyűlése

A nagy meleg ellenére több mint 650 résztvevő gyűlt össze július első hétvégéjén Miskolcon, az Országos Erdészeti Egyesület 143. Vándorgyűlésén, amelyre, mint minden évben, az EMT Erdészeti Szakosztálya is meghívót kapott. Szakosztályunkat három küldött képviselte.

Az Egyesület legnagyobb éves rendezvénye a szervező ÉSZAKERDŐ Zrt. munkájának köszönhetően magas színvonalon és kitűnő hangulatban zajlott.

A július 6-i szakmai programok előtti megnyitó ünnepségen Zay Adorján, az ÉSZAKERDŐ Zrt. vezérigazgatója köszöntötte a megjelenteket, majd Kiss Gábor, Miskolc város alpolgármestere és dr. Patkó Gyula, a helyszínt adó Miskolci Egyetem rektora üdvözölte az erdészeket.

A délutáni szakmai programok magas színvonalon mutatták be a Bükk-fennsík erdőgazdálkodásának sajátosságait, és problémáit a lucfenyvesek kezelésének kérdéséről, a bükk-gazdálkodás lehetőségein át a vihar utáni száraló erdőszerkezet kialakításáig. Népszerű volt a kisvasutas program, ahol a Lillafüredi Állami Erdei Vasúttal utazók a természeti értékek mellett kultúrtörténeti látványosságokkal is találkoztak. A terepi programok résztvevői megható ceremónia keretében tisztelegtek a munka közben elhunyt erdész kollégák kurtabérci emlékművénél.

Jó hangulatban, kitűnő ellátás mellett zajlott a péntek esti baráti találkozó, a Miskolci Egyetem sportsarnokában.

A Vándorgyűlés második, szombati napján, az Egyesület ünnepi közgyűlésén közel ötszáz résztvevő töltötte meg az egyetemi aulát. Zambó Péter, az OEE elnöke elmondta: a mintegy 3400 főből álló egyesületbe egyre több fiatal jelzi belépési szándékát, ami kapcsolódik ahhoz a jelmondatához, amelyet a vendéglátó Északerdő Zrt. választott célkitűzésként: "Az erdő unokáink öröksége".

A köszöntő beszédekét követően dr. Oroszi Sándor, az Erdészeti Szakosztály elnöke tartott rövid előadást az idei évben 150. évfordulóját ünneplő Erdészeti Lapok történetéről. Zambó Péter OEE elnök megköszönte Pápai Gábor nyugdíjba vonuló főszerkesztő 20 éves, korszakalkotó munkáját.

Megemlékeztek az elmúlt évben elhunyt erdész kollégákról, végül átadták az egyesület évi díjait és emlékérméit a kitüntetetteknek, az egyesület zászlaját pedig a következő évi, 144. Vándorgyűlés házigazdájának.

* * *

Bedő Albert Nap Kálnokon

2012. augusztus 25-én, szombaton Kálnokon, Gödri Miklós Szabolcs református tiszteletes úr kezdeményezésére szervezték meg a "Dr. Bedő Albert Nap" rendezvényt. A Bedő síremlék és a szobor megkoszorúzása méltóságot és emelkedettséget adott a nagyszerűen megszervezett „falunapnak”. A változatos programok étket adtak léleknek és testnek egyaránt.

A rendezvényen az erdész szakközösség is képviseltette magát. Az Országos Erdészeti Egyesület Elnökségét és az Erdészeti Lapok Szerkesztőbizottságát Puskás Lajos képviselte. Különösen nagy megtiszteltetés volt vendéglátóknak és a vendégeknek egyaránt az ásothalmi Bedő Albert Erdészeti Szakiskola delegációjának jelenléte. Az Andrásiné dr. Ambrus Ildikó igazgatóasszony vezette iskola évek óta meghatározó szereplője a Bedő Albert emlékét őrző kezdeményezéseknek. Az EMT Erdészeti Szakosztálya és az OEE Erdélyi helyi csoportja, valamint a Hatod Magánerdészet is koszorúval tisztelegtek a magyar erdészet eme nagy alakja előtt.

Szakács Sándor, az Erdészeti Szakosztály elnöke
Orbók Ilona, az Erdészeti Szakosztály titkára

HUNGEO XI.

Eger, 2012. augusztus 20–25.

Már tizenegyedik alkalommal került megrendezésre a Földtudományokkal Foglalkozó Magyar Szakemberek Világtalálkozója, melynek, mint eddig örökös lelke, most is Zimmermann Katalin, a Magyarhoni Földtani Társulat nyugalmazott ügyvezető titkára volt. A szakmai részért elsősorban Mika János, az Eszterházy Kálmán Főiskola Földrajz Tanszékének oktatója, a HUNGEO Tudományos és Oktatási Program jelenlegi elnöke kezkeskedett, de a konferencia kirándulásainak megszervezésével és levezetésével Dávid Árpád is sokat tett.

Az idei rendezvényre 10 országból (az Amerikai Egyesült Államoktól Ausztráliáig és Szaúd-Arábiától Norvégiáig) 104 résztvevő jelentkezett, bár az anyaországi résztvevők voltak túlsúlyban. Erdély gyéren képviseltette magát, alig 10 tényleges résztvevővel.

A konferencia egy tanulmányi kirándulással kezdődött, melynek útvonala a Bükk-hegység D-i előterének és a Mátra-hegység DK-i lábának (Eger környékének) földrajzi–földtani bemutatását célozta. A résztvevőknek alkalmuk volt megismerni Mezőkövesd Mezőgazdasági Gépmúzeumát, Szomolya vulkáni tufákba vájt barlanglakásait, a siroki várat és alapjainak, valamint a környéknek a riolittufa-képződményeit, Verpelét vulkáni kúpját, Egerszalók hévízforrásait és forrásmész-köcsodáit, végül megfürödhettek a demjéni termálfürdőben, mely mellett a Korona Borház ultramodern borpincéjében, borkóstolóban is részesülhettek, majd, mint hab a tortán, nyárson sült malacpecsenye-vacsora várt ugyanott.

Augusztus 22. volt a plenáris előadások napja. A megnyitóbeszéd elhangzása után Dudich Endre és Zimmermann Katalin bemutatták az erre az alkalomra kiadott, 151 oldalon megírt történetét az első tíz HUNGEO Konferenciának. Majd tíz plenáris előadás hangzott el, felölelve a földtudományok egész skáláját. Ez volt az első olyan HUNGEO plenáris ülés, melyen a meghívottak közt határon túli is szerepelt, mégpedig erdélyi, Nagy Egon személyében, aki *A bevásárló-turizmus aktuális tendenciái a román-magyar határ mentén* címen tartott előadást.

Késő délután közös sétára volt alkalom, a házigazda Eszterházy Károly Főiskola patinás épületének és nagy értékű könyvtárának, vagy Eger belvárosának bejárása révén. Este színvonalas kultúrmműsorral szórakoztatták a házigazdák a vendégeket, ezt követően, jó hangulatú állófogadásra került sor. Ezen Dudich Endre, a HUNGEO rendezvénysorozat egyik megálmodója, ma a Nagy Örege, elmés pohárköszöntőt tartott, melynek – dedikált – kéziratával e sorok íróját tisztelte meg.

Dudich Endre pohárköszöntőt mond az állófogadáson. Hátrébb, tőle jobbra: Mika János a HUNGEO elnöke, Zimmermann Katalin, a HUNGEO mindenesé és Pajtókné Tari Ilona, a házigazda, vagyis az Eszterházy Kálmán Főiskola Földrajz Tanszékének vezető docense.

Másnap került sor a szekció-előadásokra, melyek hét szekció-ülésen zajlottak. Összesen 44 dolgozat került bemutatásra, amihez még 15 poszter-bemutató is hozzáteendő. A meteorológiai szekció utáni legnépesebb, a geológiai volt 11 (köztük két erdélyi szerző dolgozatával), többségében színvonalas előadással.

(folytatás az utolsó oldalon)

Wanek Ferenc

SZAKOSZTÁLYI HÍREK

Tudománytörténeti Szakosztály

Erdélyi tudománytörténeti évfordulók

2012. szeptember-október (földtan–bányászat)

BENEDEK Zoltán (Mezőméhes, 1927. szeptember 1.–2002. október 12., Nagykaroly). Tehát, az idén kétszeres kerek évfordulóján emlékezhetünk rá: szeptember 1-én van születésének 85. évfordulója, október 12-én pedig halálának 10. évfordulója. Kolozsvárt, a Református Kollégiumban végezte középiskolai tanulmányait, majd a Bolyai Tudományegyetem Földrajz–Földtan Karán szerzett oklevelet 1950-ben.

Nagykarolyba került földrajztanárnak, itt tanított hűséggel, szeretettel, kiváló pedagógusként, nyugdíjba vonulásáig. A Szamos-mente és az Érmellék földrajzát és negyedidőszaki földtörténetét kutatta, elsősorban a folyóvíz-hálózat fejlődéstörténete érdekelt. Számos, jó tollal megírt földtudományi ismeretterjesztő könyvet írt (*A szőke Szamos földjén* 1973, *Vándorló kontinensek, vándorló tengerek* 1977, *Az élet fejlődése a földön* 1979, *A Föld élete*, 1980, *Az ősember nyomában* 1993). Elismerést csak 1989 után kapott: Berde Áron-, Pro Partium- és Fényes Elek-díjban részesítették.

MÁTYUS István (Kibéd 1725.–1802. szeptember 6. Marosvásárhely) életéről és munkásságáról már korábban megemlékeztünk (EMT tájék. XXI/11–12.), most halálának 210. évfordulóján tisztelgünk emléke előtt.

90 évvel ezelőtt született **MÉSZÁROS Miklós** (Kolozsvár 1927. szeptember 12.–2000. augusztus 22. Kolozsvár). Iskoláit szülővárosában járta ki, majd 1946-ban tanítóképzőt végzett. Ezt követően, TÖRÖK Zoltán (1893–1963) biztatására az Unitárius Gimnáziumban érettségi vizsgát tett, majd ugyanabban az évben beiratkozott a Bolyai Tudományegyetemre, természetrajz–biológia és geológia–földrajz szakra, igaz, a tanügyi törvény változása miatt csak az utóbbit tudta befejezni.

Már a tanítóképzőn majdnem kizárólag saját erejéből tartotta el magát, alkalmi munkákat vállalt, de szakképzetlen munkásként gyárban is dolgozott. Kiváló szorgalmú diákként bizonyított, de a káderlapja is jó volt. Utolsó éves hallgatóként nevezték ki gyakornoknak TÖRÖK Zoltán mellé. Ugyanakkor természetrajzot tanított a bőripari szakiskolában és a Brassai Liceumban. Végzését követően tanársegéd, ezzel egyidőben, a Brassai Liceum igazgatója is lett. Egy év után, az Egyetem aspirantúrára küldte a Szovjetunióba, Leningrádba. Hazajövelekor (1954) docensnek nevezték ki. Rétegtant tanított. Volt tanszékvezető, dékán helyettes, dékán. A legtöbb tudományos dolgozatot közlő tanár volt tanszékén. Korai kutatásai a puhatestűek rétegtani jellegzetességeit, és elsősorban az Erdélyi-medence paleogén és neogén rétegsorait tették vizsgálat tárgyává. Később a kővüli sárgamoszatok (Coccolithophoridae) kutatásával, sztratigráfiai értékelésükkel foglalkozott. 1992-ig működött a tanszéken, de nyugdíjasként, konzulens professzorként haláláig aktív maradt. Ő futotta be a legsikeresebb életpályát az egykori Bolyai Egyetem földtan tanszékéről. Még a nyolcvanas években professzor lett; doktorátusi vezetőként működhetett. Majdnem 300 szakdolgozata (legtöbbször számos társszerzővel), 6 könyve, 2 monográfiája, 11 egyetemi jegyzete, ezek mellett több mint 500 újságcikkje jelent meg. 1998-ban a Román Akadémia rendes tagjává választotta.

Johann Ludwig NEUGEBOREN (Szászsebes 1806. augusztus 2.–1887. szeptember 20. Nagyszeben) volt az erdélyi szászág egyik legnagyobb természetbúvára, de mindenek előtt, mint parányóslénytanász lett világhírű. Családjával egy éves korában Berethalomra került, ahol első iskolaéveit is töltötte, itt Mihael BIELZ (1787–1866 lásd EMT tájék. XXIII/5–6) volt a tanítója.

Középiskoláit Nagyszebenben járta ki, ahol 1822-ben végzett. Bécsben teológiát, utolsó évében természettudományokat tanult, illetve középiskolai tanárnak készült. 1934–1940 között a nagyszebeni gimnázium ta-

nára volt, majd kórházi pap, de közben, 1836-tól egyben a Természettudományi Múzeum könyvtárosa is. 1862-ben Felekre hívták evangélikus pásztor-nak, ahol 1886-ig működött. Egyik tagja volt az Erdélyi Honismereti Egyesületnek (Verein für Siebenbürgische Landeskunde) és a nagyszebeni székelyű Természettudományok Erdélyi Egyesületének (Siebenbürgische Verein für Naturwissenschaften zu Hermannstadt). Ő dolgozta fel a Vöröstoronyi-szoros melletti Porcesd eocén faunáját (elsősorban a cápafo-gakat tanulmányozta), a világhírűvé vált Felsőlapugy miocén-kori lelőhely puhatestűit (molluszkák) és likacsoshéjűit (foraminiférák), ez utóbbi révén ő lett az erdélyi mikropaleontológia megalapozója. Számos, ma is elismert új fajt vezetett be az őslénytanba. Személyiségére egyaránt büszke az erdélyi szász, a magyar és a román tudománytörténet is.

KNÖPFLER Vilmosról (Boica 1815.–1882. szeptember 28. Marosvásárhely) már korábban írtunk (EMT tájékoztató XXI/11–12.), most halálának 130. évfordulóján emlékezünk rá újból.

Johann Ehrenreich FICHEL (Pozsony 1732. szeptember 29.–1795. február 4. Nagyszeben) érdemeivel halála 215. évfordulóján már foglalkoztunk (lásd: EMT tájékoztató XXI/1–2.), most születésének 280. évfordulójára hívjuk fel a figyelmet.

Heinrich WACHNER (Marosvásárhely, 1877. október 3.–1960. március 26. Volkány) születésének 135. évfordulóján emlékezünk erre a magyar tudománytörténetben méltatlanul mellőzött geológus–geográfusra, pedig ott (is) lenne a méltó helye. Általános osztályait Marosvásárhelyen, középiskoláit Besztercén végezte. 1896–1900 között Berlinben, Marburgban és Kolozsvárt végezte felsőfokú tanulmányait.

Hazatérve, föld- és természetrajzot tanított Nagyszebenben és Besztercén, majd 1906-tól az első világháború végéig, Segesváron. Eközben, munkatársa volt a Magyar Királyi Földtani Intézetnek (ebből a korszakból több mint 8 magyarul írt kutatási jelentése került ki a nyomdából, az *Intézet évi jelentéseiben*, illetve a *Földtani közlönyben*). A szebeni természettudományi társulatnak (Siebenbürgische Verein für Naturwissenschaften zu Hermannstadt) már a kezdetektől aktív tagja volt. Az első világháború követően, felkínálták neki a lehetőséget, hogy a Román Földtani Intézetnél dolgozzon, de arról lemondott, a brassói Honterus Gimnázium tanári állását vállalva fel. Ott tanított nyugdíjazásáig, 1946-ig. Közben, több mint félszáz tudományos dolgozatot írt és közölt Erdély (különösen annak K-i része) földtani és geomorfológiai kérdéseiről, de jelentek meg botanikai tárgyú írásai is. Míg a két világháború között megbecsülés övezte (a Berlini Akadémiától Leibniz-érmét, a Román Akadémiától Gheorghe Lazăr-díjat kapott), a proletár-diktatúra a meghurcoltatást hozta: 1952 májusában, 75 évesen, családos-tól Alsórákosra telepítették ki („domiciliu forțat”), ahonnan csak 1958-ban szabadulhatott, de Brassóba nem engedték vissza, így Volkányban telepedett le. Itt érte a halál.

A torockói születésű **CZUPOR Andor** (1902. október 6.–1960. augusztus 27.) bányamérnök a soproni Bánya- és Erdőmérnöki Főiskolán szerzte oklevelét 1926-ban.

1941-ig a romániai Boldești és Ochiuri kőolaj-szerkezetek kitermelésén dolgozott. A bécsi döntést követően azonban a csonka Magyarországon vállalt munkát a zalai olajmezőkön, majd Demjén környékén működött. Számos műszaki újítást vezetett be. Nagyon sokat tett a kőolajtelepeket kísérő földgáz hasznosításáért, az ő nevéhez kötődik a zárt olajtermelési rendszer. Ezen az alapon oldotta meg a Zala megyei falvak gázellátását, sőt az innen származó másodlagos földgázt Budapestre vezette. Viszonylag fiatalon, 57 évesen halt meg Budapesten.

W.F.

FIRKA

Megjelent a FIRKA 2012/2013 – 1. száma

DIÁKRENDEZVÉNYEK

BME nyári szakmai látogatás

Budapest, 2012. július 15-21.

A kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Magyar Kémia és Vegyész-mérnök Intézetének vegyész-mérnök hallgatói minden évben részt vesznek a „nyári szakmai látogatás” elnevezésű programon, melyet az EMT Kémiai Szakosztálya szervez közösen a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Vegyész-mérnöki Karával. Ebben az évben erre július 15-21. között került sor, melyen összesen 16 diák vett részt. A kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kémia és Vegyész-mérnöki Karáról egy 15 fős csoport és rajtuk kívül 1 szlovákiai, magyar anyanyelvű diák.

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem vendégeként és fogadó tanárunk, Weiser László törődésével, érkezésünk reggelén, július 15-én (hétfőn) elfoglaltuk szállásunkat a Baross Gábor Kollégiumban.

Aznap a Fizikai Kémia és Anyagtudományi Tanszékre látogattunk el. Itt három kutatócsoport munkálataiba tekinthettünk be, egyik a felületkémiai kutatócsoportja, mely bemutatta, hogy a sima szilárd felületet miként lehet filmvékony anyaggal bevonni és így módosítani fizikai tulajdonságait (hidrofóbia, visszaverő-képesség), a másik a lágy anyagok kutatócsoportja, mely bemutatta a kolloidok tulajdonságait, alkalmazhatóságait, illetve a spektroszkópia csoport, ahol Vidóczy Tamás tudományos tanácsadó bemutatta a laboratóriumi berendezéseket, a fotofizika, a fotokémia és a fotobiológia területeinek jelenségeit, melyek vizsgálatára különféle optikai spektroszkópiái technikák (stacionárius abszorpciós- és fluoreszcencia spektroszkópia, CD-ORD spektroszkópia, lézeres villanófény fotolízis) állnak rendelkezésre.

Július 16-án, kedden, az analitikai tanszék látogattunk meg, ahol elváltás-technikával, illetve röntgendiffrakcióval kapcsolatos gépek működését nézhettük meg, valamint a dr. Szilágyi Imre az MTA-BME Műszaki Analitikai Kémiai Kutatócsoport Tudományos munkatársának előadásait a *Szervetlen nanocsövek és nanorudak*, illetve *Atomi réteg leválasztás (ALD) a nanotechnológiában* hallgattuk meg.

Szerdán dr. Pátzay György a Kémia és Környezeti Folyamatmérnöki Tanszék tanszékvezető-helyettese, egyetemi docens *A jövő energia-termelése* című előadását hallgattuk meg. Az előadásban szó volt az atomenergia hasznosságáról, illetve hátrányáról, az atomreaktorok felépítéséről, illetve atom-balesetekről és azok okairól, valamint a megújuló energiaforrásokról, illetve azok kiaknázásáról. Az előadás elhangzása után az atomenergia szükségességéről és a radioaktív hulladékok tárolásáról, illetve azok biztonságáról beszélgettünk.

Július 18-án, csütörtökön dr. Bajnóczy Gábor, a Kémia és Környezeti Folyamatmérnöki Tanszék egyetemi docense *A jövő és az energia* című előadását hallgattuk meg. Az előadás során olyan kérdések merültek föl: Mi lesz a földön negyven év múlva?, Mivel fogunk közlekedni?, Fázni fogok otthon vagy melegem lesz?, Takarékoság vagy alternatív energiaforrások bevonása?

Utolsó nap dr. Deák András, a Vegyész-mérnöki és Biomérnöki Kar gazdasági dékánhelyettese tartotta a *Kísérlettervezés* című előadást. Az előadás egy kémiai technológia matematikai, statisztikai megközelítése, de a számos példa, mint a baracklekvár minőségét befolyásoló paraméterek vagy a kitermelést befolyásoló faktorok párhuzama megértette és meggyőzött a gazdasági és minőségi előnyökről, amit egy ilyen statisztikai modell felépítése nyújtana egy adott technológiában.

A fenti programok hétfőtől péntekig 9 és 13 óra között zajlottak, a délutánok szabadok voltak, így szabadidőnkben megismerkedhettünk Budapesttel és nevezetességeivel. Ezúton is köszönjük a szervezőknek a lehetőséget!

Csütörtökön délután a BME-VBK Hallgatói Képviselőtelével találkoztunk, akik bemutatták szervezetük tevékenységét, működésük alatti megvalósításait, vezetőiket, illetve tagjaikat. A bemutatkozás és eszmecsere után városlátogatásra került sor.

Kihagyhatatlan volt számunkra a Budai Vár és a Várnegyed, illetve a Hősök tere körbesétálása, a főváros áttekintése a Gellért hegyről.

Dr. Gál Emese,

BBTE, Kémia és Vegyész-mérnöki Kar

Nemes Tihamér Informatikai Tanulmányi Verseny
a 2012-2013-as tanévre

Az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) és a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság szervezésében a 2012-2013-as tanévben a megszokott három fordulóban kerül sor a Nemes Tihamér Informatikai Tanulmányi Verseny lebonyolítására.

A versenyt három korcsoportban hirdetjük meg:

1. korcsoport: 5-8. osztályosok
2. korcsoport: 9-10. osztályosok
3. korcsoport: 11-12. osztályosok

A verseny időpontjai

I. forduló, helyi szakasz:

2012. november 7., szerda (1. korcsoport: 14.00-16.00 óra)

2012. november 8., csütörtök (2-3. korcsoport: 14.00-17.00 óra)

A tételeket egy órával a verseny kezdete előtt küldjük el e-mailen, a jelentkezési lapon megadott e-mail címre.

II. forduló, erdélyi döntő:

2013. január 12., szombat (1. korcsoport: 9.00-12.00 óra, 2-3.

korcsoport: 9.00-14.00 óra)

III. forduló, budapesti döntő:

2013. március 9., szombat (1. korcsoport: 11.00-14.00 óra, 2-3.

korcsoport: 10.00-16.00 óra)

A verseny tárgya és követelményei:

- informatikai és programozási alapismeretek, felhasználói és kezelői felületek kialakítása, különféle stílusú programozási nyelvek főbb jellemzői,
- informatika-alkalmazási alapismeretek iskolai közismereti tárgyak, az egyszerű adatfeldolgozás stb. témaköréből,
- rendszerszemléletű feladatmegoldás, programok kidolgozása.

Jelentkezés:

On line, az EMT honlapján: <http://infoverseny.emt.ro/>

Határidő: 2012. október 15.

Archívum (korábbi évek feladatai és megoldásai):

http://nemes.inf.elte.hu/nemes_archivum.htmlAjánlott irodalom: <http://nemes.inf.elte.hu/index.html#irodalom>

A verseny részletei

I. forduló, helyi szakasz

A verseny helyi szakasza a benevező iskolákban zajlik. Az 1. korcsoportban induló versenyzőknek 3-5 kisebb feladatot kell megoldaniuk papíron. A feladatok között van olyan, amelyet választhatóan számítógépen vagy számítógép nélkül lehet megoldani.

A 2-3. korcsoportban induló versenyzőknek 5-10 kisebb feladatot kell megoldaniuk papíron.

A dolgozatok megíratásával és kijavításával kapcsolatos költséget az iskola viseli.

A második fordulóba jutás ponthatáráról az ERVB dönt a rendelkezésre álló helyek és számítógépek függvényében.

II. forduló, erdélyi döntő

A második versenyforduló helye és ideje: Marosvásárhely, Sapienia EMTE, 2013. január 12., szombat, (1. korcsoport: 9,00-12,00 óra, 2-3. korcsoport: 9,00-14,00 óra). Az erdélyi döntőn a versenyzőknek 3-5 kisebb programot kell megírniuk Pascal (Borland, Free), C, C++ (Visual, Dev, Borland), C# (Visual), Java. IBM számítógépen, Windows operációs rendszer alatt.

III. forduló, budapesti döntő

A harmadik forduló Budapesten lesz megszervezve 2013. március 9-én, szombaton (1. korcsoport: 11,00-14,00 óra, 2-3. korcsoport: 10,00-16,00 óra). A döntő helyszíne az Eötvös Loránd Tudományegyetem Informatikai Kara (Budapest XI, Pázmány Péter sétány 1/C). A döntőben a versenyzőknek 3-5 nagyobb programot kell megírniuk számítógépen.

TÁRSSZERVEZETEINK

Rendezvényei

Beszámoló a Herkulesfürdőn rendezett IX. Kárpát-medence Ásványvizei Nemzetközi Tudományos Konferenciáról

Az évente váltakozóan, Magyarországon és Romániában megrendezett konferencia idei helyszíne Herkulesfürdő pompás környezetnek bizonyult úgy szakmai, mind tájképi szempontokból. Talán a szocializmus éveiből itt ragadt hangulat – ami elsősorban a szálloda szobái és étkezdéje hangulatában érződött a legjobban –, no meg a fürdő régi épületeinek elszomorítóan elhanyagolt állapota volt csak valamelyest illúzióromboló.

A konferencia 2012. augusztus 30.–szeptember 2. között zajlott. A fő rendező szervezet, a Sapientia Erdélyi Tudományegyetem csíkszeredai Biomérnöki és Élelmiszertudományi Tanszékei voltak. Első nap délutánján, egy sétán vehettek részt a korán érkezők a Cserna-völgy mentén, a fürdőváros megismerése céljából. Sokan csak estére futottak be. Egyébként, valamivel több, mint félszáz résztvevője volt a rendezvénynek, három országból: Románia, Magyarország, Ukrajna.

Másnap délelőtt (kis időcsúszással) került sor a konferencia előadásaira. Tíz előadás hangzott el (két magyarországi, egy kárpátaljai és hét erdélyi). Ez a szám sajnos, jó egyharmadával alulmaradt a bejelentett, és a konferenciakötetben szereplő előadásokhoz képest. Az előadások két nyelven (románul és magyarul) kerültek bemutatásra. Több előadást élénk vita követte. A vita leghevesebb résztvevői a bukarestiek voltak. Sajnos, ők nem jelentkeztek előadással.

Délután a résztvevők egy csodás autóbussos-sétahajós kiránduláson vehettek részt a Kazán-szorosban – egy vizes barlang és a Veteráni-barlang meglátogatásával. Az idő is velük tartott, a késő-délutáni fények egyedivé tették a hajókázás élményeit.

Barlanglátogatás sétahajóval a Kazán-szorosban.

Szeptember első napján a résztvevők két lehetőség közt választhattak: vagy a Vaskapuhoz és Szörényvárra mehettek autóbussos kirándulásra, vagy gyalog megmászhatták a Domogled szikláit. Kik az utóbbira adták fejüket – vagyis a többség – egy nagyon nehéz, fárasztó utat tettek meg, de a látvány megérte. Talán a magyarországi, főleg idősebb vendégek számára kicsit túl kemény is volt a túra, de szerencsésen hazatért mindenki.

Ugyan a levelezéni maradt csiszolni való, de összességében egy sikeres, szép és tartalmas konferencián vehettünk részt.

Wanek Ferenc

(folytatás a 4. oldalról)

HUNGEO XI.

A néha ellentmondásos párbeszédekkel tarkított viták elevenné tették ezt a találkózót.

Késő délután került sor a záróülésre, mely értékelte a szekciók munkáját, valamint a versenybe szállt fiatalok teljesítményét. Végül, a résztvevők a rendezvénysorozat folytatása mellett foglalta állást, az a határozat született, hogy a következő, két év múlva sorra kerülő HUNGEO Konferencia színhelyül Debrecen lenne a legmegfelelőbb, a szakmai kirándulást pedig Erdélybe, az Erdélyi-érchegység területére lenne üdvös elvezetni.

A konferencia egy kétnapos tanulmányi kirándulással zárult, melynek útvonala Szlovákiába vezetett Kassa, Eperjes, Poprád (szállás), Ótátrafüred és Rozsnyó érintésével. Nyilván, a kirándulás csúcspontja, a Nagytarpataki-vízeséshez vezető gyalogos túra volt. A kirándulás remek hangulatát csak a rekkenő hőség korlátozta. Hazafelé jövet, a búcsúvacsora Dédestapolcsányon, az Aranykehely Fodrászban volt.

Zárszóként, köszönet illeti a rendezvény egész szervező csapatát!

W.F.

(folytatás az első oldalról)

Vigyázzuk a Földet!

Összefoglalva, konferenciánk elérte a célját. Ismét sikerült különböző területeken tevékenykedő helyi szakembereket összehozni egy rendezvény keretében, akik különböző szemszögből világítják meg ugyanazt a jelenséget és egymás tapasztalataiból tanulva, felhasználják eredményeik javítására, közösségük hasznára.

Ugyanakkor ennek a konferenciának a specifikuma hogy bemutassa, hogy nem csak önkormányzatok, hanem civil szervezetek is belevághatnak nagyobb méretű projektekbe, mint a Vinca Minor Egyesület, amely megfelelő humán erőforrás mozgósítással egy milliós nagyságrendű projektet pályázott meg és bonyolít le.

A rendezvényünk másnapján végigjártuk tagságunk egy részével az Olt völgyét, átmentünk a Hatod-tetőn, megebédeltünk, majd a Barót-vidéki Bodos falu határában bezárt lignitbánya helyét tekintettük meg. A köröspataki külszíni szénfejtés helyreállítását, ami a „nagy seb” gyógyítását hozhatná, nem a legszebb látványt nyújtotta. A környék romos épületei, az ipari tevékenység maradványai még sokáig éktelenkedni fognak a környéken. A következő állomásaink két kőkitermelő vállalat voltak. Az egyik már több mint száz méter szintkülönbségen fejt ki az építkezésekhez szükséges vulkanikus eredetű kőzeteket, különböző méretekben előkészítve. A bodosi külszíni fejtés egy jó példája annak, hogy egy óriási Föld-sebet hogyan lehet „gyógyítani”, azaz a környezetet és utakat olyan állapotba hozni, hogy kellemes és hasznos legyen a lakosság és odalátogatók számára.

Sz. Z.

EMT TÁJÉKOZTATÓ

Szerkesztik:	Horváth Erika, Pap Tünde Pap Zsuzsa, Prokop Zoltán
Cím:	Kolozsvár, 1989. december 21. sugárút (Magyar u.) 116. sz.
Postacím:	400750 Cluj, O.P. 1, C.P. 140.
Tel./fax:	0264-590825; 0264-594042; 0744-783237
E-mail:	emt@emt.ro
Honlap:	http://www.emt.ro

Exp.

EMT
RO – 400750 Cluj
O.P. 1, C.P. 140